EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 16.10.2024
COM(2024) 458 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

kulttuuriesineiden tullialueelle siirtämisestä ja tuonnista 17 päivänä huhtikuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/880 14 artiklan 3 kohdan mukaisesti (28. kesäkuuta 2023–29. kesäkuuta 2024)

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO ... 3
2. TAVOITTEET ... 4
3. HANKKEEN RAKENNE JA SUUNNITTELUN LÄHESTYMISTAPA ... 5
   Vaihe 1 – käsitteellinen suunnittelu ... 5
   Vaihe 2 – järjestelmän kehittäminen ... 5
   Vaihe 3 – käyttöönotto ja toiminta ... 5
4. EDISTYMISKATSAUS ... 6
   Hankkeen kehittäminen ... 6
   Menetelmä: ICG-järjestelmän täytäntöönpanossa käytetty lähestymistapa ... 7
   Korkean tason suunnittelu ... 7
   Muutospyynnöt ... 8
   Ulkoiset synergiat ... 8
   Keskinäinen yhteistyö ... 8
   Työskentely kulttuuriesineiden digitalisointia käsittelevän hankeryhmän kanssa ... 8
5. VIIVÄSTYMISRISKIT ... 10
   Riski 1 – henkilöstön osoittaminen ... 10
   Korjaavat toimet ... 10
6. PÄÄTELMÄT ... 10

LIITE I: MONIVUOTINEN STRATEGIASUUNNITTELU ... 12

LIITE II: HANKKEEN PÄÄVAIHEET JA KRIITTISTEN VÄLITAVOITTEIDEN AIKATAULU ... 16

SANASTO

Toimintamalli	Asiakirja, jossa esitetään tietotekniikkahankkeen perustelut ja määritetään rahoitustarpeet.
Kehittämisasiakirja	Kehittämisasiakirjassa tarkennetaan toimintamalliasiakirjassa tehtyjä oletuksia. Siihen kirjataan järjestelmän omistajan/toimittajan kumppanuus ja käsitys järjestelmästä kirjoittamishetkellä.
Hankekuvaus	Hankekuvaus korvaa kehittämisasiakirjan komission PM2/Agile-menetelmän mukaisesti. Siihen kirjataan järjestelmän omistajan/toimittajan kumppanuus ja käsitys järjestelmästä kirjoittamishetkellä.
ICG-järjestelmä	Kulttuuriesineiden tuontia koskeva keskitetty sähköinen järjestelmä.
TRACES-järjestelmä	Yhdennetty eläinlääkinnällinen tietojärjestelmä – Euroopan komission terveys- ja kasvinsuojelusertifioinnin monikielinen verkkoalusta. Se isännöi myös ICG-järjestelmää.
EU CSW-CERTEX -järjestelmä	EU:n tullialan keskitetyn asiointipisteen todistustenvaihtojärjestelmä.
MFF	Monivuotinen rahoituskehys – EU:n pitkän aikavälin talousarvio vuosiksi 2021–2027.
BPM, toimintaprosessien mallintaminen	Sovellustason toimintaprosessien mallintamisessa kuvataan koko toimintaprosessi ja sovelluksen tietovirta sekä täydennetään järjestelmän teknisten eritelmien laatimisvaiheessa luotua järjestelmän toimintaprosessin mallinnusta sovelluksen omien tarpeiden huomioon ottamiseksi.
BAC-asiakirja	Toiminnan hyväksymiskriteerit sisältävä asiakirja.
PQTM	PQTM-palvelut (Proximity Quoted Time and Means)

1. JOHDANTO

Kulttuuriesineiden tullialueelle siirtämisestä ja tuonnista 17 päivänä huhtikuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/880[1], jäljempänä 'asetus', tarkoituksena on estää kulttuuriesineiden laiton kauppa erityisesti silloin, kun sitä käytetään terroristisen toiminnan rahoittamiseen, ja kieltää kolmansista maista laittomasti vietyjen kulttuuriesineiden tuonti unionin tullialueelle.

Tällä asetuksella säädetään tiettyjen erityisen uhanalaiseksi katsottujen kulttuuriesineiden (= arkeologisten esineiden ja muistomerkkien osien, jotka on saatu niitä hajottamalla) tuontiluvista ja vähemmän uhanalaiseksi katsottujen kulttuuriesineiden tuojien vakuutuksista sekä varmistetaan, että niille tehdään yhtenäiset tarkastukset tuotaessa niitä unioniin. Tietyt erityisiin käyttötarkoituksiin (koulutus, tiede tai tutkimus) tarkoitetut kulttuuriesineet on vapautettu näistä asiakirjavaatimuksista.

Maahantuojien velvollisuus hankkia tuontilupa tai laatia ja toimittaa tuojan vakuutus tullille alkaa vasta sinä hetkenä, kun keskitetty sähköinen järjestelmä (ICG-järjestelmä) otetaan käyttöön.

ICG-järjestelmä ei toimi vain välineenä, jolla toimijat voivat hoitaa muodollisuudet, vaan myös tietojen tallentamisen ja tietojenvaihdon välineenä asetuksen täytäntöönpanosta vastaavien jäsenvaltioiden hallintojen (tulli- ja kulttuuriviranomaiset) välillä.

ICG-järjestelmän toimivuus riippuu asetuksella (EU) 2022/2399[2] perustetusta EU:n tullialan yhdennetystä palveluympäristöstä, joka muodostaa oikeusperustan EU:n tullialan yhdennetyn palveluympäristön todistustenvaihtojärjestelmän (EU CSW-CERTEX) toiminnalle.

EU CSW-CERTEX-järjestelmä on EU:n yhdennetyn palveluympäristön keskeinen osa. Komissio kehittää sitä yhdistääkseen tullin kansalliset yhdennetyt palveluympäristöt muita kuin tullivaatimuksia hallinnoiviin unionin järjestelmiin ja tietokantoihin. Näin kaikki asianomaiset viranomaiset voivat käyttää asiaankuuluvia tietoja ja tehdä helpommin yhteistyötä rajatarkastuksissa.

Euroopan komission on esitettävä Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomus sähköisen järjestelmän perustamisessa saavutetusta edistyksestä asetuksen voimaantulosta alkaen 12 kuukauden välein siihen asti, kunnes ICG-järjestelmä on toiminnassa.

Komission ensimmäisessä vuotuisessa edistymiskertomuksessa[3] esitettiin toimet, joita komission yksiköt ovat toteuttaneet asetuksen voimaantuloa seuraavan ensimmäisen vuoden aikana: a) tarvittavien täytäntöönpanosäännösten hyväksymisen valmistelu ja b) jäsenvaltioiden kuuleminen kulttuuriesineisiin liittyvistä tulliasioista asiantuntijaryhmän sekä kulttuuriesineiden tuontia käsittelevän hankeryhmän kautta.

Komission toisessa vuotuisessa edistymiskertomuksessa[4] kerrottiin edistymisestä komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/1079[5] hyväksymisessä, ensimmäisen vaiheen eli ICG-

[1] EUVL L 151, 7.6.2019, s. 1–14.
[2] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/2399, annettu 23 päivänä marraskuuta 2022, Euroopan unionin tullialan yhdennetyn palveluympäristön perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 952/2013 muuttamisesta (EUVL L 317, 9.12.2022, s. 1–23).
[3] COM(2020) 342 final
[4] COM(2021) 358 final

hankkeen käsitteellisen suunnittelun toteuttamisesta, tätä tarkoitusta varten perustetun hankeryhmän tekemästä työstä sekä ICG-hankkeen toimintamallin ja kehittämisasiakirjan edistämisestä.

Komission kolmannessa vuotuisessa edistymiskertomuksessa[6] käsiteltiin ICG-järjestelmän toimintaprosessien mallinnusten paketin ensimmäisen version viimeistelyä, liiketoiminnan hyväksymisperusteita (BAC) koskevan asiakirjan viimeistelyä sekä käyttäjien tarinoiden luomista ja niiden yhdenmukaistamista BAC-asiakirjan kanssa ja näin ollen sellaisten tietojen todentamista, joita kehittäjät tarvitsevat vaatimusten täyttämiseen tarvittavien toimintojen arvioimiseksi ja toteuttamiseksi.

Komission neljäs vuotuinen edistymiskertomus[7] kattoi seuraavat:

a) ICG-järjestelmän eli ensimmäisten sisäisten julkaisujen kehittämisen aloittaminen, joka kattaa yleisen toiminnallisen infrastruktuurin sekä keskeiset työnkulut.

b) ydintoimintojen laajentaminen niin, että saavutetaan täydelliset hallinnointivalmiudet, ja uusien toiminnallisten käsitteiden määrittäminen. Näitä olivat esimerkiksi yksinkertaistettu tuontilupamenettely myöhemmälle tuonnille; useita esineitä koskevan tuontiluvan hakeminen, lupahakemuksen jakaminen ja ICG-järjestelmään sisältyvä yhteenveto kolmansien maiden lainsäädännöstä (kirjasto).

c) toiminnan käynnistäminen EU CSW-CERTEX -järjestelmän integroimiseksi, jotta tuontiluvat tai tuojan vakuutukset ovat tullin saatavilla EU CSW-CERTEX -järjestelmän kautta.

Tämä viides vuotuinen edistymiskertomus kattaa ajanjakson heinäkuusta 2023 kesäkuuhun 2024. **Tämä on viimeinen kertomus ennen ICG-järjestelmän käyttöönottoa vuoden 2025 toisella neljänneksellä.** Kertomuksen kattavuuden takaamiseksi edellisissä edistymiskertomuksissa yksityiskohtaisesti esitetyt tavoitteet, hankkeen rakenne ja suunnittelua koskeva lähestymistapa esitetään lyhyesti myös tässä kertomuksessa. Kertomuksen Päätelmät-osassa esitetään kokonaisarvio edistymisestä ja tunnistetuista viivästymisriskeistä.

2. TAVOITTEET

ICG-järjestelmän on oltava toiminnassa viimeistään 28. kesäkuuta 2025. Siitä päivästä lähtien kaikkien toimijoiden on pakko hankkia tuontiluvat tai toimittaa tuojan vakuutukset tullille kyseisen sähköisen järjestelmän kautta voidakseen tuoda[8] lainsäädännössä määriteltyihin luokkiin kuuluvia kulttuuriesineitä unioniin laillisesti.

Hanke on tällä hetkellä sen kolmannessa vaiheessa, kun suurin osa kehitystyöstä on saatu päätökseen ja ICG-järjestelmän liittäminen EU-CSW CERTEX -järjestelmään on hyvässä

[5] Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2021/1079, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, kulttuuriesineiden tullialueelle siirtämisestä ja tuonnista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/880 tiettyjen säännösten täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EUVL L 234, 2.7.2021, s. 67).
[6] COM(2022) 580 final
[7] COM(2023) 758 final
[8] Asetuksessa määritellään ’tuonniksi’ esineiden asettaminen seuraaviin tullimenettelyihin: luovutus vapaaseen liikkeeseen, varastointi, johon kuuluvat tullivarastointi ja vapaa-alueet, väliaikainen maahantuonti ja tietty käyttötarkoitus, kuten sisäinen jalostus.

vauhdissa. Samanaikaisesti jäsenvaltioiden hallinnoille järjestetään koulutusta, jossa henkilöstöä perehdytetään ICG-järjestelmän operatiivisiin toimintoihin.

Kulttuuriesineiden tuontia koskevaa hanketta on myös suunniteltu yksityiskohtaisesti sähköistä tullia koskevan monivuotisen strategisen suunnitelman tarkistuksen yhteydessä vuonna 2023[9] (MASP-C Rev. 2023 v1.0). Tämän kertomuksen liitteessä I on ote kulttuuriesineiden tuomista koskevan hankkeen suunnittelusta MASP-C rev. 2023 -suunnitelmasta (taulukko 1 – konsolidoitu hankekuvaus 1.18 ”Kulttuuriesineiden digitalisointi”) sekä ote EU CSW-CERTEX -järjestelmän suunnittelusta MASP-C rev. 2023 -suunnitelman hankekuvauksesta 1.13 (taulukko 2).

3. HANKKEEN RAKENNE JA SUUNNITTELUN LÄHESTYMISTAPA

Kuten ensimmäisessä vuotuisessa edistymiskertomuksessa on analyyttisesti selitetty, hankkeen rakenne perustuu MASP-C rev. 2023 -suunnitelmassa ja sen liitteissä esiteltyyn menetelmään, johon kuuluvat hallintojärjestelmä, EU:n tullin toimintaprosessien mallintamispolitiikka ja tietotekniikkastrategia. Liitteessä II esitetään kattava etenemissuunnitelma, johon sisältyvät hankkeen päävaiheet ja kriittiset välitavoitteet.

Vaikka hanke etenee samanaikaisesti useilla tasoilla, se voidaan jakaa kolmeen päävaiheeseen:

Vaihe 1 – käsitteellinen suunnittelu. Ensin laaditaan toimintamalli, jossa esitetään hankkeen perustelut ja määritetään rahoitustarpeet. Lisäksi tuotetaan taso 3 (käyttäjävaatimukset, toimintaprosessien mallintaminen) ja taso 4 (toiminnalliset vaatimukset, toimintaprosessien mallintaminen), minkä jälkeen laaditaan kehittämisasiakirja, jossa annetaan yksityiskohtaisempia tietoja hankkeen rakenteesta, kustannuksista, aikataulusta ja riskeistä sekä välitavoitteista, suoritteista ja hankkeen organisoinnista.

Vaihe 2 – järjestelmän kehittäminen. Täytäntöönpanosäädöksen säännösten, käyttäjävaatimusten ja järjestelmän toiminnallisten eritelmien perusteella laaditaan tekniset eritelmät, joissa määritetään tarkemmin järjestelmän rakenne.

Kun järjestelmän suunnittelu on käsitteellisestä näkökulmasta valmis ja taulukossa 1 luetellut välitavoitteiden 1 ja 3 (ks. liite I) tuotokset ovat valmiit, alkaa perusteellisempi työ, jossa otetaan huomioon sovellusten ja palveluiden eritelmät ja järjestelmän tekniset eritelmät sisältävien asiakirjojen teknisemmät näkökohdat (toimintamallin ja kehittämisasiakirjan konkretisointi). ICG-järjestelmä integroidaan nykyiseen TRACES-alustaan, minkä vuoksi nykyisiä määrityksiä, arkkitehtuuria, viestejä ja rajapintaa käytetään jossakin määrin uudelleen.

Vaihe 3 – käyttöönotto ja toiminta. Aloitetaan varsinainen tietotekniikan kehittämisvaihe (rakennusvaihe). Sitä seuraa siirtymävaihe, jossa ICG-järjestelmän varhaiset versiot annetaan asteittain eri käyttäjäryhmien käyttöön ja niitä testataan. Näin varmistetaan, että toimijat ja toimivaltaiset viranomaiset voivat ja osaavat käyttää järjestelmää 28. kesäkuuta 2025 mennessä. Tämän jälkeen alkaa kuuden kuukauden seurantajakso. Sen aikana järjestelmää hienosäädetään vastaamaan mahdollisiin toiminnallisiin tarpeisiin, joita saattaa tulla esiin vasta sen jälkeen, kun tietojärjestelmän käyttö muuttuu pakolliseksi. Tässä vaiheessa myös varmistetaan, että järjestelmä toimii moitteettomasti.

[9] https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/electronic-customs_en ja MASP-C Liite 2

Koska ICG-järjestelmä liitetään jäsenvaltioiden tullijärjestelmiin EU CSW-CERTEX -järjestelmän kautta, tämä toiminta edellyttää vaatimustenmukaisuuden testausta. Vaikka liittämisen oli alun perin tarkoitus tapahtua 3. maaliskuuta 2025, komissio on valmistellut muutosta EU:n SWE-C-asetukseen, jotta sen soveltaminen alkaisi samana päivänä kuin asetuksen (EU) 2019/880 soveltaminen eli viimeistään 28. kesäkuuta 2025.

4. EDISTYMISKATSAUS

Hankkeen kehittäminen

ICG-järjestelmän kehittämisessä ja sen integroinnissa EU CSW-CERTEX -järjestelmään on edistytty merkittävästi raportointijakson aikana. Yhteistyö jäsenvaltioiden kanssa on ollut tärkeä tavoite koko raportointikauden ajan. Useita työkokouksia järjestettiin sen varmistamiseksi, että jäsenvaltioiden panos ja palaute edistäisi järjestelmän jatkuvaa kehittämistä ja onnistunutta toteutusta. Osa työkokouksista oli kahdenvälisiä ja osa järjestettiin kulttuuriesineiden digitalisointia käsittelevän tulliohjelman hankeryhmässä.

Jäsenvaltioilta varhaisessa vaiheessa saatu palaute on ollut korvaamatonta järjestelmän kehittämisessä, koska sen ansiosta komissio on voinut ratkaista ongelmia ja sisällyttää jäsenvaltioiden ehdotuksia järjestelmään. Raportointikaudella järjestettiin neljä reaaliaikaista ICG-järjestelmän demonstraatiota. Jäsenvaltioiden palautteella ja näkemyksillä oli demonstraatioissa keskeinen rooli. Jäsenvaltioiden osallistuminen varhaisessa vaiheessa tuotti arvokasta palautetta järjestelmän prototyypeistä ja toiminnoista, mikä mahdollisti todellisiin käyttöskenaarioihin perustuvan iteratiivisen kehittämisen. Tämä yhteistyöhön perustuva lähestymistapa paitsi paransi järjestelmän käytettävyyttä myös sitoutti jäsenvaltioita sen kehittämiseen.

ICG-järjestelmän toiminnallinen ja tekninen kehitys jatkui, ja sen eritelmiä mukautettiin käyttäjien muuttuviin tarpeisiin. Pitämällä nämä eritelmät ajan tasalla varmistettiin, että hanke pysyy ketteränä ja kykenee mukautumaan muuttuviin vaatimuksiin. Erityistä huomiota kiinnitettiin järjestelmän testaamiseen mahdollisten ongelmien tunnistamiseksi ja ennakoimiseksi. Lisäksi parannettiin käyttäjäkokemusta ja pyrittiin pienentämään käyttöönoton jälkeen mahdollisesti ilmenevien kriittisten ongelmien riskiä. Integrointi EU CSW-CERTEX -järjestelmään oli edelleen ensisijainen tavoite, jotta tullivalvonta voi alkaa lakisääteiseen määräaikaan eli 28. päivään kesäkuuta 2025 mennessä.

Raportointikaudella komissio on myös kehittänyt uusia tuontisääntöjä ja ICG-järjestelmää koskevia koulutusmoduuleja sekä ICG-järjestelmän käyttöopasta. Koulutusmateriaalin suunnittelu ja käyttöoppaan kehittäminen korostavat hankkeen panostusta sen varmistamiseen, että loppukäyttäjät saavat järjestelmän tehokkaan käytön edellyttämät tiedot ja resurssit. Koulutusmateriaalien osalta on parhaillaan kehitteillä kaksi moduulia: yksi toimivaltaisille viranomaisille ja tuojille ja toinen tulliviranomaisille.

Myös ICG-järjestelmään sisältyvän, kolmansien maiden vientilainsäädäntöä koskevan yhteenvedon kehittämisessä saavutettiin huomattavaa edistystä. Tämä ICG-järjestelmän ”kirjasto-ominaisuus” on tarkoitettu auttamaan toimivaltaisia viranomaisia, tuojia ja tulliviranomaisia selvittämään tarkat vaatimukset kulttuuriesineiden lailliselle viennille kolmansista maista. Siksi mallin tarkentamiseksi ja hienosäätämiseksi on tehty runsaasti töitä, jotta se varmasti sisältää tarkat tiedot kyseisten kolmansien maiden lainsäädännöstä ja muista

keskeisistä seikoista. Kirjaston ensimmäiset 12 profiilia on nyt laadittu. Maaprofiilien laatimista jatketaan tiiviissä yhteistyössä Kansainvälisen museoneuvoston (ICOM) kanssa, erityisesti niiden maiden osalta, joille kyseinen järjestö on laatinut punaisen listan.

Samaan aikaan hanke pyrkii pysymään innovoinnin eturintamassa ottamalla käyttöön kehitteillä olevia teknologioita ja selvittämällä tekoälyyn perustuvien toimintojen mahdollista sisällyttämistä kulttuuriesineiden tunnistamiseen.

Menetelmä: ICG-järjestelmän täytäntöönpanossa käytetty lähestymistapa

ICG-järjestelmän täytäntöönpanossa käytetty metodologinen lähestymistapa on yhdistelmä komission eri yksiköiden menetelmiä ja käytäntöjä, jotka koskevat käsitteellistä suunnittelua, laadunvarmistusta, kehittämistä ja käyttöönottoa. Tässä yhteydessä säännöllisissä sisäisissä kokouksissa ja demonstraatiotilaisuuksissa voidaan keskustella todellisista toiminnoista ja toteuttaa niitä välttäen liian monimutkaisia mallinäyttöjä. Mukauttava suunnittelu mahdollistaa sen, että odotuksiin ja muutoksiin voidaan vastata joustavasti ja nopeammin.

Jäsenvaltioita pyydetään osallistumaan vapaaehtoisuuden pohjalta heti, kun testiversio on saatavilla, jotta voidaan saada hyödyllistä palautetta tulevilta käyttäjiltä ja varmistaa järjestelmän onnistunut täytäntöönpano. Tämän yhteistyöhön perustuvan lähestymistavan tavoitteena on:

Sidosryhmien osallistaminen varhaisessa vaiheessa: kerätään erilaisia, järjestelmän kehittämisen kannalta arvokkaita näkökulmia ja näkemyksiä. Samaan aikaan taidemarkkinoita varten järjestettiin laaja, erityisesti niille räätälöity esittely, jossa esiteltiin tärkeimpiä työnkulkuja ja kerättiin palautetta.

Yhteistyön edistäminen: järjestelmän luotettavuuden ja käyttäjäystävällisyyden edistäminen.

Varhainen tutustuminen: Jäsenvaltioilla on mahdollisuus tutustua järjestelmään kehittämisprosessin varhaisessa vaiheessa, jotta ne voivat saada tietoa sen toiminnoista ja hyödyistä ennen järjestelmän täyttä käyttöönottoa.

Korkean tason suunnittelu

ICG-järjestelmän ominaisuudet on jaettu eri luokkiin seuraavasti:

a) ”ICG-järjestelmän ydinominaisuudet, joilla on perusta TRACES-järjestelmässä”: olennaiset ominaisuudet, joissa olemassa olevia toimintoja käytetään uudelleen

b) ”ICG-järjestelmän ydinominaisuudet, joilla ei ole perustaa TRACES-järjestelmässä”: olennaiset ominaisuudet, jotka on luotava alusta lähtien

c) ”ICG-järjestelmän muut kuin ydinominaisuudet”: tärkeät mutta eivät olennaiset ominaisuudet

d) ”ulkoiset liitännät”: ulkoisiin syöttötietoihin perustuvat ominaisuudet

e) ”soveltamisalan ulkopuoliset”: ominaisuudet, jotka eivät kuulu ICG-järjestelmän ensimmäiseen järjestelmäversioon (esim. tekoäly).

Korkean tason yleiskatsaus saatavuustavoitteisiin												
Luokka	2022				2023				2024			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
A – Ydinominaisuudet, TRACES-järjestelmän uudelleenkäyttö												
B – Ydinominaisuudet, uusi kehitys												
C – Muut kuin ydinominaisuudet												
D – Ulkoiset liitännät												

Taulukko 1: Korkean tason yleiskatsaus saatavuustavoitteisiin

Muutospyynnöt

Muutostenhallintaprosessin mukaisesti kaikki havaitut muutokset kirjataan muutospyyntöluetteloon. Vaikka kehitystoimet etenevät ja parhaillaan käydään sisäisiä keskusteluja, ICG-järjestelmän tasojen 2–4 toimintaprosessien mallinnuksiin on tehtävä useita muutoksia. Siksi toimintaprosessien mallinnuksia ja BAC-asiakirjaa päivitetään niin, että ne vastaavat viimeisintä tilannetta muutosten osalta. Jäsenvaltioille tiedotetaan muutoksista, mutta toistaiseksi muutoksilla ei ole vaikutuksia jäsenvaltioille. Osana ulkoista arviointiprosessia jäsenvaltioita pyydettiin vuoden 2024 toisella neljänneksellä tekemään virallinen arviointi kaikista siihen mennessä toteutetuista muutoksista ja antamaan niistä tarvittaessa palautetta tai kommentteja. Jäsenvaltiot hyväksyivät muutokset, joista niille oli ilmoitettu hyvissä ajoin eri foorumeilla tehdyn tiiviin yhteistyön ansiosta.

Ulkoiset synergiat

Komissio on raportointijakson aikana ollut tiiviissä yhteydessä kansainvälisiin järjestöihin, kuten Unescoon ja ICOMiin, kun ICG-kirjastoon on lisätty laadukkaita yhteenvetoja kolmansien maiden lainsäädännöstä, erityisesti punaisen listan maiden osalta[10].

Keskinäinen yhteistyö

Tullista ja terveydestä vastaavat komission yksiköt tekevät laajasti yhteistyötä, ja ne vastaavat useista politiikoista, jotka ovat tiiviisti sidoksissa toisiinsa. Yksiköt ovat sopineet yhteistyön toimintakehyksestä, jota on parannettu raportointijakson aikana jatkuvalla seurannalla.

Työskentely kulttuuriesineiden digitalisointia käsittelevän hankeryhmän kanssa

Komissio on perustanut kulttuuriesineiden digitalisointia käsittelevän tulliohjelman hankeryhmän[11]. Se toimii keskustelufoorumina jäsenvaltioiden kansallisten tullihallintojen ja toimivaltaisten (kulttuuri-)viranomaisten asiantuntijoille, joilla on kokemusta kulttuuriperintöasioiden lupamuodollisuuksien hoitamisesta erityisesti digitaalisesti. Ryhmä tuki täytäntöönpanosäädöksen laatimista ja auttaa parhaillaan komission yksiköitä parametrien määrittelyssä ja ICG-järjestelmän toiminnallisten eritelmien kriteerien yksityiskohtaisessa käsittelyssä.

[10] https://icom.museum/en/resources/red-lists/

[11] Kulttuuriesineiden digitalisointia käsittelevä hankeryhmä toimii keskustelufoorumina, jossa kansallisten tullihallintojen ja toimivaltaisten (kulttuuri-)viranomaisten asiantuntijat, joilla on kokemusta kulttuuriperintöasioiden lupamuodollisuuksien suorittamisesta erityisesti digitaalisesti, kokoontuvat tukemaan ICG-järjestelmän kehittämiseen liittyviä toimia.

Hankeryhmä[12] koostuu tällä hetkellä 15 jäsenvaltion (AT, BE, BG, DK, DE, EE, EL, ES, FR, HU, IT, LV, NL, PT ja RO) edustajista ja on tähän mennessä kokoontunut neljä kertaa (raportointijaksolla 29.6.2023–28.6.2024).

Tämän raportointijakson aikana hankeryhmä tarkasteli pääasiassa seuraavia aiheita ja tarjosi niihin liittyen asiantuntemustaan ja näkemyksiään:

- ICG-järjestelmästä järjestettiin neljä demonstraatiota. Viimeisimmässä demonstraatiossa (kesäkuussa 2024) jäsenvaltioilla oli mahdollisuus testata ICG-järjestelmää koulutusympäristössä, ja jäsenvaltioita tiedotettiin toimijoiden ennakkorekisteröinnistä (jolla pyritään välttämään rekisteröintipyyntöjen tulvaa juuri ennen järjestelmän odotettua käyttöönottopäivää).
- ICG-järjestelmän toiminnallisuuden kehittäminen, joka tukee kulttuuriesineiden väliaikaista, lupavaatimuksista vapaata maahantuontia kaupallisten taidemessujen yhteydessä, mukaan lukien mekanismi, jolla toimivaltaiset viranomaiset voivat valvoa lupavaatimuksista vapautettua tuontia, ja varoitusmekanismi vapautuksen ehtojen rikkomuksista.
- Määritellään malli kolmansien maiden lainsäädäntöjen yhteenvetoa varten, jotta ICG-järjestelmän käyttäjät voivat saada tietoa kolmansien maiden vientilaeista.
- Viimeistellään hallinnollisen yhteistyön moduuli, jonka avulla jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat vaihtaa tietoja ICG-järjestelmässä hallinnoitavista asiakirjoista.
- Yhteistyö jäsenvaltioiden kanssa niiden omalla alueellaan toimivaltaisiksi viranomaisiksi nimeämien viranomaisten tai yksiköiden osalta (jotka sisällytetään ICG-järjestelmään).
- ICG-järjestelmän koulutusmateriaalien, kuten ICG-käyttöoppaan, edistäminen sen varmistamiseksi, että käyttäjät saavat järjestelmän tehokkaan käytön edellyttämät tiedot ja taidot.
- Jäsenvaltioilta saadun palautteen sisällyttäminen konkreettisiin työnkulkuihin, kuten jaettu työnkulku, osittaisen hylkäämisen työnkulku, sähköinen leima, tuojan vakuutuksen antaminen kaupallisia taidemessuja varten ja siihen liittyvän väliaikaisen maahantuonnin kesto jne.
- Yhteistyö ICG-järjestelmää koskevissa tulevissa käännöstoimissa, jotta järjestelmä on saatavilla kaikilla EU:n kielillä. Tällä varmistetaan osallisuus ja saavutettavuus kaikkien käyttäjien kannalta.
- Jäsenvaltioita kuultiin ICG-järjestelmän laajentamisesta koskemaan viennin alaa[13], millä varmistetaan sekä Euroopan että koko maailman kulttuuriperinnön yhtäläinen suojelu. Esimerkkejä jäsenvaltioiden kanssa käydyistä, vientiin liittyvistä keskusteluista: avointen lupien myöntämiskäytäntö, digitaaliset ratkaisut kulttuuriesineiden vientitodistusten käsittelyyn, kansalliset työnkulut jne.

Lisäksi ICG-järjestelmän kehittäjäryhmä esitti kulttuuriesineisiin liittyviä tulliasioita käsittelevälle asiantuntijaryhmälle[14] ja taidemarkkinoiden kanssa käytävää vuoropuhelua käsittelevälle asiantuntijaryhmälle[15] demonstraation raportointijakson aikana, kun

[12] Lisätietoja hankeryhmän tehtävästä ja työstä on komission ensimmäisessä edistymiskertomuksessa COM(2020) 342 final
[13] Neuvoston asetus (EY) 116/2009 kulttuuriesineiden viennistä.
[14] Jäsenvaltioiden tulli- ja kulttuuriviranomaisten edustajista koostuva komission ryhmä.
[15] Komission ryhmä, joka koostuu taidemarkkinajärjestöjen, tiedemaailman, kansainvälisten järjestöjen ja muiden sidosryhmien edustajista.

järjestelmään luotiin ja lisättiin uusia toimintoja. Näin saatiin palautetta uusien ominaisuuksien toteuttamisesta. Kulttuuriesineiden digitalisointia käsittelevälle hankeryhmälle järjestettiin kolme demonstraatiota ja tullialan liiketoimintaryhmälle (CBG) neljäs, koska on tärkeää, että hankeryhmien jäsenten lisäksi kaikki jäsenvaltiot tutustuvat ICG-järjestelmän testausympäristöön.

5. VIIVÄSTYMISRISKIT

Riski 1 – henkilöstön osoittaminen

Tietojärjestelmän luominen ei sisältynyt komission alkuperäiseen ehdotukseen. Siksi vastaavia resursseja ei osoitettu. ICG-järjestelmän luominen sisällytettiin asetukseen neuvottelujen aikana ja lainsäätäjien vaatimuksesta, mikä vaati tuossa vaiheessa odottamattomasti lisäresursseja. Lopullisten poliittisten kolmikantaneuvottelujen aikana joulukuussa 2018 arvioitiin, että tässä kuusivuotisessa hankkeessa tarvitaan tietotekniikan kehittämiseen kaksi kokoaikaista hallintovirkamiehen virkaa. Tämän riskin osittaiseksi lieventämiseksi on nimitetty sisäinen PQTM-konsultti tukemaan johtavaa hallintovirkamiestä vuoden 2023 viimeisestä neljänneksestä alkaen. Nimityksen tarkoitus on antaa hankkeelle lisätukea, koska sekä hallintovirkamies että PQTM-konsultti työskentelevät ICG-hankkeessa vain osa-aikaisesti.

Näistä rajoitteista huolimatta komissio on sitoutunut toteuttamaan hankkeen asetetussa määräajassa ja varmistamaan, että sääntelyn vaatimuksia noudatetaan. Oikeudellisessa kehyksessä edellytetään, että järjestelmää on ylläpidettävä ja käytettävä jatkuvasti, kun se on perustettu. Sen vuoksi resurssien jatkuva kohdentaminen on olennaisen tärkeää asianmukaisen ylläpidon kannalta. Tuen lakkauttaminen vaikuttaisi kielteisesti lakisääteisten vaatimusten noudattamiseen.

Erityisen työryhmän ylläpitäminen tarjoaa tärkeää jatkuvuutta ja mahdollistaa asiantuntemuksen hyödyntämisen sekä välitöntä tukea että tulevaa kehitystä varten ja varmistaa siten pitkän aikavälin luotettavuuden ja sopeutumiskyvyn kulttuuriesineiden alalla, niin tuonnin kuin tulevaisuudessa myös viennin osalta.

Korjaavat toimet
Riskistä on raportoitu sisäisesti.

6. PÄÄTELMÄT

Tämä edistymiskertomus on viimeinen laatuaan, kun ICG-järjestelmä otetaan käyttöön ja asetuksen (EU) 2019/880 täysi soveltaminen alkaa 28. kesäkuuta 2025.

Tärkeimmät tämän viidennen edistymiskertomuksen kattamalla kaudella toteutetut toimet ICG-järjestelmän kehittämiseksi voidaan tiivistää seuraavasti:

- ICG-järjestelmän kehittämisessä ja sen integroinnissa EU CSW-CERTEX -järjestelmään on edistytty merkittävästi raportointijakson aikana. Yhteistyö jäsenvaltioiden kanssa oli edelleen ensisijainen tavoite. Yhteistyöhön kuuluu varhainen tutustuminen ICG-järjestelmään ja palautteen antaminen, jolla on ollut keskeinen rooli järjestelmän toimintojen kehittämisessä. Lisäksi järjestettiin neljä reaaliaikaista demonstraatiota, joissa jäsenvaltiot saivat osallistua aktiivisesti prosessiin ja tarjota arvokkaita näkemyksiä ja

palautetta, mikä johti iteratiiviseen kehittämiseen ja järjestelmän käytettävyyden paranemiseen.

- Useista ICG-järjestelmän toiminnallisista käsitteistä sovittiin ja ne viimeisteltiin tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa sen varmistamiseksi, että järjestelmä on valmis lakisääteisessä määräajassa.
- Järjestelmän testaamiseen mahdollisten ongelmien tunnistamiseksi ja käyttäjäkokemuksen parantamiseksi ennakoimiseksi kiinnitettiin erityistä huomiota, mikä pienentää käyttöönoton jälkeen ilmenevien kriittisten ongelmien todennäköisyyttä.
- Lisäksi edistyttiin kolmansien maiden profiilien laatimisessa ICG-järjestelmän yhdenvetoon kolmansien maiden lainsäädännöstä (kirjasto). Mallin tarkentamiseksi on tehty paljon työtä, jotta se varmasti sisältää tarkat tiedot kyseisten maiden vientilainsäädännöstä ja muista keskeisistä seikoista.
- Kaudella panostettiin myös kattavan koulutusmateriaalin, kuten käyttöoppaan, kehittämiseen, jotta loppukäyttäjät saavat järjestelmän käyttöön tarvittavat tiedot. Suunnitteilla on kaksi koulutusmoduulia: yksi toimivaltaisille viranomaisille ja tuojille ja toinen tulliviranomaisille.
- Suunnitellaan ICG-järjestelmää koskevat käännöstoimet tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa. Tällä varmistetaan, että käytettävissä on teknisten termien virheettömään kääntämiseen tarvittava kielitaito ja kulttuurintuntemus.
- Integrointi EU CSW-CERTEX -järjestelmään oli edelleen keskeinen painopiste, jotta voidaan varmistaa, että tulliviranomaisilla on käytettävissään kaikki valvontaa varten tarvittavat tiedot lakisääteisessä määräajassa. Järjestelmän luotettavuutta ja käyttäjätyytyväisyyttä pyritään kehittämään jatkuvasti tarkalla testauksella, jolla pyritään havaitsemaan ja ratkaisemaan mahdolliset ongelmat ennen järjestelmän käyttöönottoa.
- Viimeistellään hallinnollisen yhteistyön mekanismi, jonka avulla jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat vaihtaa tietoja ICG-järjestelmässä hallinnoitavista asiakirjoista.

LIITE I: MONIVUOTINEN STRATEGIASUUNNITTELU

MASP-C-suunnitelmalla varmistetaan tietotekniikkahankkeiden tehokas ja yhtenäinen hallinta määrittämällä sekä strateginen kehys että välitavoitteet lainsäädännössä säädettyjen määräaikojen mukaisesti. Suunnitelman vahvistavat viime kädessä tullipoliittisen ryhmän jäsenvaltiot sähköisen tullin koordinointiryhmän antamien neuvojen ja kaupan alan yhteydenpitoryhmässä järjestettyjen kaupan alan kuulemisten perusteella.
Jäsenvaltiot ovat keskustelleet sähköisen järjestelmän suunnittelusta ja hyväksyneet sen, ja sitä kuvataan yksityiskohtaisesti MASP-C rev. 2023 -suunnitelman hankekuvauksessa 1.18.

Seuraavassa taulukossa 1 on ote kulttuuriesineiden tuomista koskevan hankkeen suunnittelusta MASP-C rev. 2023 -suunnitelman hankekuvauksesta 1.18.

Taulukko 1 – Ote MASP-C rev. 2023 -suunnitelman hankekuvauksesta 1.18		
	Välitavoitteet	*Arvioitu valmistumisajankohta*
1	Toiminnan analyysi ja mallinnus	
	– Toimintamallia koskeva asiakirja	Vuoden 2020 viimeinen neljännes
	– Taso 3 (käyttäjävaatimukset, toimintaprosessien mallinnus)	Vuoden 2021 kolmas neljännes
	– Taso 4 (toiminnalliset vaatimukset, yksityiskohtainen toimintaprosessien mallinnus)	Vuoden 2021 kolmas neljännes
2	Lainsäädäntö	
	– Nykyiset säännökset hyväksytty*	Vuoden 2019 toinen neljännes
	– Tulevat säännökset hyväksytty**	Vuoden 2021 toinen neljännes
3	Hankkeen käynnistysvaihe	
	– Kehittämisasiakirja	Vuoden 2021 toinen neljännes
	– Hyväksytty	Vuoden 2021 toinen neljännes
4	Tietotekniikkahanke	
	– Sovellusten ja palveluiden eritelmät	Vuoden 2023 toinen neljännes
	– Järjestelmän tekniset eritelmät	Vuoden 2023 toinen neljännes
	Rakennusvaihe	
	– Keskitettyjen palvelujen toteutus	Vuoden 2024 kolmas neljännes
	– Palvelun integrointi kansallisiin järjestelmiin	Ei sovelleta
	– Kansallinen toteutus	Ei sovelleta
	Siirtymävaihe	
	– Käyttöönotto ja toteutus	Vuoden 2024 viimeinen neljännes
	– Vaatimustenmukaisuuden testaus	Vuoden 2025 toinen neljännes
5	Toiminta	
	– Komissio, jäsenvaltioiden hallinnot ja kaupan alan toimijat	Vuoden 2025 toinen neljännes
	– EU:n ulkopuoliset maat ja kaupan alan toimijat (tarvittaessa)	Ei sovelleta
6	Toteutuksen tuki (koulutus ja viestintä)	
	– Keskitetysti kehitetty koulutus ja viestintä	Vuoden 2024 viimeinen neljännes
	– Kansallinen koulutus ja viestintä	Vuoden 2024 viimeinen neljännes

* Nykyiset säännökset viittaavat asetukseen (EU) 2019/880.
** Tulevat säännökset viittaavat täytäntöönpanosäännöksiin, jotka hyväksytään asetuksen (EU) 2019/880 mukaisesti.

Taulukossa 2 on ote EU CSW-CERTEX -hankkeesta, ja sen painopiste on EU-CSW CERTEX -hankkeen komponentissa 2, joka yhdistää sen ICG-järjestelmän kanssa.

Taulukko 2 – Ote MASP-C rev. 2023 -suunnitelman hankekuvauksesta 1.13 – komponentti 2 ”EU CSW- CERTEX”		
	Välitavoitteet	*Arvioitu valmistumisajankohta*
1	Toiminnan analyysi ja mallinnus	
	– Toimintamallia koskeva asiakirja	Vuoden 2017 ensimmäinen neljännes
	– Toimintamallia koskeva liite	Vuoden 2023 viimeinen neljännes
	– Taso 3 (käyttäjävaatimukset, toimintaprosessien mallinnus)	Vuoden 2024 ensimmäinen neljännes
	– Taso 4 (toiminnalliset vaatimukset, yksityiskohtainen toimintaprosessien mallinnus)	Vuoden 2024 ensimmäinen neljännes
2	Lainsäädäntö	
	– Nykyiset säännökset hyväksytty*	Voimassa
	– Tulevat säännökset hyväksytty**	2022
3	Hankkeen käynnistysvaihe	
	– Kehittämisasiakirja	Vuoden 2017 kolmas neljännes
	– Hankekuvaus [16]	Vuoden 2023 viimeinen neljännes
	– Hyväksytty	Vuoden 2023 viimeinen neljännes
4	Tietotekniikkahanke	
	– Sovellusten ja palveluiden eritelmät	Vuoden 2024 toinen neljännes
	– Järjestelmän tekniset eritelmät	Vuoden 2024 toinen neljännes
	Rakennusvaihe	
	– Keskitettyjen palvelujen toteutus	Vuoden 2024 kolmas neljännes
	– Palvelun integrointi kansallisiin järjestelmiin	Vuoden 2024 viimeisestä neljänneksestä alkaen
	– Kansallinen toteutus	Vuoden 2024 viimeisestä neljänneksestä alkaen
	Siirtymävaihe	
	– Käyttöönotto ja toteutus	Vuoden 2024 viimeinen neljännes
	– Vaatimustenmukaisuuden testaus	Vuoden 2024 viimeisestä neljänneksestä alkaen
5	Toiminta	
	– Komissio, jäsenvaltioiden hallinnot ja kaupan alan toimijat (huom. tämä on komission toiminta-aikataulu, jäsenvaltiot aloittavat vaatimustenmukaisuuden testaukset vuoden 2020 toisella neljänneksellä)	Vuoden 2025 ensimmäinen neljännes
	– EU:n ulkopuoliset maat ja kaupan alan toimijat (tarvittaessa)	Ei sovelleta
6	Toteutuksen tuki (koulutus ja viestintä)	
	– Keskitetysti kehitetty koulutus ja viestintä	Ei sovelleta
	– Kansallinen koulutus ja viestintä	Ei sovelleta

* Nykyiset säännökset viittaavat asetukseen (EU) 2019/880.
** Tulevat säännökset viittaavat täytäntöönpanosäännöksiin, jotka hyväksytään asetuksen (EU) 2019/880 mukaisesti.

[16] Korvaa kehittämisasiakirjan komission PM2/Agile-menetelmän mukaisesti.

LIITE II: HANKKEEN PÄÄVAIHEET JA KRIITTISTEN VÄLITAVOITTEIDEN AIKATAULU

